

Bildningsalliansens ställningstagande till finansministeriets budgetförslag 2026.

I finansministeriets budgetförslag finns det avsevärda nedskärningar för den fria bildningen, medborgarsamhället, konsten och kulturen, universiteten, integrationen och kommunen. Fortsatta nedskärningar inom utbildningen är inte i samklang med regeringsprogrammets åtgärder att förbättra utbildningens kvalitet, tillgänglighet samt att höja medborgarnas kompetens samt sysselsättningsmöjligheter. En historiskt stor nedskärning inom den fria bildningen gjordes redan år 2024 (-20,5 miljoner). I Finland råder för tillfället hög arbetslöshet och arbetslivets omvandling kräver ny kompetens och omskolning. Nedskärningarna inom fria bildningen och utbildningssektorn får inte förverkligas.

Att investera i bildning bidrar till resiliens, tillväxt och individers kompetenshöjning samt sysselsättningsmöjligheter.

Bildningsalliansen uppmanar regeringspartierna att ompröva de föreslagna nedskärningarna i finansministeriets budgetförslag för 2026. Förslaget innebär en minskning med -20 miljoner euro i statlig finansiering till fria bildningen, samt därtill ytterligare nedskärningar som berör områden inom konst, kultur och medborgarsamhället. Det är frågan om märkbara nedskärningar som kommer att påverka verksamhetsförutsättningarna för enskilda läroinrättningar.

Dessutom kommer de nedskärningar som föreslås i kommunens statsandelar för basservice att påverka bildnings- och kultur- samt fritidssektorn i kommunerna. De föreslagna nedskärningarna inom integrationen påverkar kommunernas och läroinrättningars möjligheter att främja nyanländas språkfärdigheter samt inkludering i det finländska samhället. De föreslagna inbesparingarna hotar grundläggande samhällsvärden och strider mot Finlands grundlag (§16), som garanterar varje individ rätt till bildning oavsett ekonomiska förutsättningar.

Bildningsalliansen vill särskilt lyfta fram följande konsekvenser av nedskärningar:

- **Ökad ojämlikhet:** Nedskärningarna leder till höjda deltagaravgifter och minskat utbildningsutbud. Det här leder i sin tur till minskat deltagande från utsatta grupper och försämrad regional tillgänglighet till bildning och utbildning.
- **Försvagad mental beredskap:** I en tid av säkerhetspolitiska utmaningar krävs satsningar på bildning och medborgarsamhället för att stärka befolkningens mentala motståndskraft och försvarsvilja.
- **Försämrade möjligheter till sysselsättning och tillväxt:** Fri bildning erbjuder flexibla utbildningsvägar för läropliktiga, unga vuxna, karriärväxlare, nyanlända, migranter och

seniorer. Det är utbildningar som stöder omställningar på arbetsmarkanden, upprätthåller individers arbetsförmåga och kompetens samt främjar välmående och aktivt medborgarskap.

Fritt bildningsarbete är en lagstadgad utbildningsform som når över en miljon studerande varje år. Den är en nyckelaktör i att främja livslångt lärande, social sammanhållning och demokratisk delaktighet. Att ytterligare försvaga denna sektor är inte bara kortsiktigt utan också samhällsekonomiskt ohållbart.

Vi uppmuntrar regeringen att under kommande budgetförhandlingar:

1. Säkerställa att fri bildning får långsiktig och stabil finansiering.
2. Erkänna dess roll i att främja jämlikhet, mental beredskap och kompetens men också tillväxt.
3. Skydda rättigheter till bildning enligt grundlagen och utan att ekonomiska hinder står i vägen.

Det är dags att investera i tillväxt, genom att främja människors kompetens, psykiska motståndskraft och inge hopp inför framtiden.

Helsingfors 8.8.2025

Anna Pensar-Kuivamäki
Ordförande

Henrika Nordin
Verksamhetsledare

För mera information kontakta:
Henrika Nordin, verksamhetsledare
Telefon: +358 443 531 813
E-post: henrika.nordin@bildningsalliansen.fi